

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

เพชรชลิ แดงสกุล, พย.บ.*

ฐานกร คำหาพล, ส.ด.**

กัลยา จันทร์เขียว, ศศ.ม.*

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทาง
การบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในคลินิก
โรคของโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน
123 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามและ
แนวทางการสนทนากลุ่ม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และหาความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์
อัลฟ่าของครอนบาช ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97 เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 11 ตุลาคม 2565 ถึง วันที่ 12 พฤศจิกายน
2565 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และใช้สถิติอนุมานหาค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหาร และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล
ด้านการดูแลรักษาโรค ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.68 (S.D. = 0.64) และ 4.04 (S.D. = 0.67) ตามลำดับ
และพบว่าปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของ
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.614$, $p\text{-value} < 0.001$)
ปัจจัยทางการบริหารด้านการใช้เวลา ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร และปัจจัยทางการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์
ซึ่งทั้ง 3 ตัว สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานีได้ร้อยละ 42.9 ($R^2 = 0.429$, $p\text{-value} < 0.001$)

จากผลการศึกษาี้ ควรมีการจัดลำดับความสำคัญและติดตามกิจกรรมในแผนงานโครงการ เพื่อบรรลุผล
ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด มีการจัดสรรจำนวนบุคลากรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับภาระงาน รวมทั้งสนับสนุน
ด้านวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานควบคุมโรค จะทำให้การดำเนินงานตามมาตรฐาน
โรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี ประสบ
ผลสำเร็จในการดำเนินงานต่อไป

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร มาตรฐานคุณภาพการดูแลรักษาโรค

* สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี

** สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

THE PERFORMANCE OF PUBLIC HEALTH OFFICERS UNDER HOSPITAL STANDARDS FOR QUALITY TUBERCULOSIS CARE AT COMMUNITY HOSPITALS IN UDON THANI PROVINCE

Phetchalee Thangakul, B.N.S*

Tanakorn Khamharnpol, Dr.P.H**

Kanlaya Jankeaw, M.A.*

Abstract

This cross sectional descriptive research aimed to study the Personnel Characteristics and administrative factors affecting the performance of public health officers under hospital standards for quality tuberculosis care at community hospitals in Udon Thani Province. The population were 123 personnel selected by simple random sampling and 12 personnel participated in focus group discussion for qualitative data. The instruments was questionnaire examined and verified by five experts for content validity and tested for reliability with Cronbach, alpha coefficient 0.97. Data were collected between October 11st, 2022 and November 12th, 2022. The data were analyzed by descriptive statistics and Inferential statistics by Pearson, product moment correlation and multiple linear regressions. The level of statistical significant was set at 0.05.

The results showed that administrative and performance factors level of public health officers under hospital standards for quality tuberculosis care at community hospitals in Udon Thani Province were found at high level with averages of 3.68 (S.D. = 0.64), 4.04 (S.D. = 0.67) respectively. The administrative factors were affecting the performance of public health officers under hospital standards for quality tuberculosis care at community hospital in Udon Thani Province ($r = 0.614$, $p\text{-value} < 0.001$). The factors were time, Man and Material. These three factors could together predict performance of public health officers under hospital standards for quality tuberculosis care at community hospitals in Udon Thani Province by 42.9 % ($R^2 = 0.429$, $p\text{-value} < 0.001$).

The Activities should be prioritized and monitoring in timeframe. The personnel should be properly allocated associated with mission of TB Control Program. Sufficient and proper logistics support are important in work process. These factor effect to the achievement of Quality Tuberculosis Care at Community Hospitals in Udon Thani Province.

Keywords: Administrative factors, Standards for quality tuberculosis care

* Udon Thani Provincial Health Office.

** The office of Si That District Public Health, Udon Thani Province.

บทนำ

วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่เป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของโลกในปี 2557 สูงกว่าโรคเอดส์ สหประชาชาติและองค์การอนามัยโลกโดยการรับรองวาระของประเทศสมาชิก ได้กำหนดให้การควบคุมและป้องกันวัณโรคเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในกรอบสหประชาชาติ และยุทธศาสตร์ยุติวัณโรค (End TB strategy) โดยมีเป้าหมายลดอัตราป่วยวัณโรครายใหม่เหลือ 20 และ 10 ต่อประชากรแสนคน ในปี 2573 และ 2578 ตามลำดับ วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่สำคัญ ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขและเป็นสาเหตุของการป่วยและการตายในหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งการกลับมาเป็นปัญหาใหม่ของวัณโรค มีสาเหตุสำคัญเนื่องจากการแพร่ระบาดของเอดส์ ความยากจน การอพยพย้ายถิ่น และแรงงานเคลื่อนย้าย ตลอดจนการละเลยปัญหาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขบางส่วนในระดับต่างๆ ทำให้วัณโรคมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันพบว่า มีผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ ปีละประมาณ 9 ล้านคน แต่ที่เข้ารับการรักษามีเพียง 6 ล้านคนเท่านั้น (อัตราการค้นหาผู้ป่วย: Case detection ร้อยละ 63) นับเป็นปัญหาใหญ่ที่มีผู้ป่วยถึง 3 ล้านคนไม่ได้รับการวินิจฉัยและรักษา ซึ่งหมายความว่า ผู้ป่วยเหล่านั้นยังแพร่กระจายเชื้อในชุมชน ทำให้การบรรลุวิสัยทัศน์ควบคุมวัณโรค “The World Free of Tuberculosis” ล่าช้าออกไปได้ จากรายงานมีผู้ป่วยวัณโรคเสียชีวิตปีละ 1.5 ล้านคน ผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ที่ติดเชื้อเอช ไอ วี ร้อยละ 12 และจากการเฝ้าระวังวัณโรคดื้อยาทั่วโลก พบว่าประมาณร้อยละ 3.5 ของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ทั่วโลกเป็นวัณโรคดื้อยาหลายขนาน (Multidrug resistant tuberculosis: MDR-TB)⁽¹⁾

จากรายงานองค์การอนามัยโลก ปี พ.ศ. 2563 (WHO, Global TB report 2020) ประเทศไทยเป็น 1 ใน 14 ประเทศ ที่องค์การอนามัยโลกจัดเป็นกลุ่มประเทศที่มีภาระวัณโรคสูง (high burden countries) ได้แก่ มีภาระโรควัณโรค (TB) วัณโรคที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี (TB/HIV) และวัณโรคดื้อยาหลายขนาน (MDR-TB) สูง กรมควบคุมโรคได้ให้การสนับสนุนทางนโยบายเพื่อเร่งรัดการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคให้เข้าสู่ระบบการรักษาเร็วขึ้น เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อและในขณะเดียวกันก็เพิ่มอัตราความสำเร็จในการรักษาวัณโรค โดยกำหนดให้การประเมินมาตรฐาน “โรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค” (Hospital Standards for Quality Tuberculosis Care : QTB) เป็นมาตรการสำคัญอีกมาตรการหนึ่ง เพื่อสนับสนุนให้การดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคในโรงพยาบาลครอบคลุมทุกด้าน เพื่อใช้พัฒนางานของโรงพยาบาลให้มีคุณภาพตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค⁽²⁾ การประเมินมาตรฐานคลินิกวัณโรค เป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างหลักประกันให้ผู้ป่วยมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานการจัดบริการดูแลรักษาวัณโรค

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ คือ บุคคลที่สำคัญขององค์กรในการนำพาองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งจำเป็นที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน แนวคิดทฤษฎีของ Schermerhorn, Hunt, Osborn (2003) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคคล (Individual Performance Factors) ลักษณะของบุคคล (Individual Attributes) คือ ลักษณะที่ทำให้เห็นเบื้องหลังของบุคคลนั้นๆ เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ การศึกษา รายได้ สถานภาพในสังคม ที่อยู่อาศัย ขนาดของครอบครัว รวมถึงสิ่งอื่นๆที่คล้ายกัน จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยในการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดมหาสารคาม⁽³⁾ ผลการวิจัยปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิ ($r=0.271$, $p\text{-value} = 0.001$)⁽⁴⁾ และการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักบริหารงานสาธารณสุขในเทศบาล เขตสาธารณสุขที่ 12 พบว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักบริหารงานสาธารณสุขในเทศบาล เขตสาธารณสุขที่ 12 ($r=0.399$, $p\text{-value}<0.001$)⁽⁵⁾ ปัจจัยในการบริหารเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากปัจจัยหนึ่งในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีแนวคิดของ Greenwood ปัจจัยในการ

บริหารควรมีไม่น้อยกว่า 7 ปัจจัย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านคน 2) ปัจจัยด้านเงิน 3) ปัจจัยด้านวัสดุสิ่งของ 4) ปัจจัยด้านอำนาจ 5) ปัจจัยด้านเวลา 6) ปัจจัยด้านกำลังใจในการทำงาน 7) ปัจจัยด้านความแตกต่าง⁽⁶⁾ และจากการศึกษาของณัฐพงษ์ ศิลาลือทอง พบว่า ปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดร้อยเอ็ด⁽⁷⁾ ภาพรวมของปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี⁽⁸⁾ และการสนับสนุนจากองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น⁽⁹⁾

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี รับผิดชอบ 20 อำเภอ ดูแลโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 18 แห่ง ได้ดำเนินการติดตามประเมินมาตรฐาน “โรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค” (Hospital Standards for Quality Tuberculosis Care : QTB) มาอย่างต่อเนื่อง จังหวัดอุดรธานียังไม่เคยประเมินโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค ยังมีข้อจำกัดของการดำเนินงานควบคุมวัณโรคในพื้นที่ โดยภาพรวม พบว่าปัญหาอุปสรรคและประเด็นที่ต้องปรับปรุง ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกันควบคุมวัณโรค ด้านการค้นหาและคัดกรอง ด้านการรักษา และด้านการบริหารจัดการ⁽¹⁰⁾

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เกิดการพัฒนางานด้านการดูแลและรักษาผู้ป่วยวัณโรค และให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการจัดบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพของสถานบริการทุกระดับ ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี คาดว่าผลการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบสภาพปัญหาและความเป็นจริง เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและหน่วยงานในการบริหารจัดการดำเนินงานควบคุมวัณโรคให้ได้มาตรฐานตามแนวทางการควบคุมวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในจังหวัดอุดรธานี ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารมีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค หมายถึง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการป้องกันควบคุมวัณโรค ด้านการค้นหาและคัดกรอง ด้านการรักษา และด้านการบริหารจัดการ

ปัจจัยทางการบริหาร หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการบริหารของหน่วยงานที่มีส่วนส่งเสริมและกระตุ้นการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบุคลากรหรือกำลังคน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยด้านวิธีการจัดการ ปัจจัยด้านขวัญกำลังใจ ปัจจัยด้านการใช้เวลา และปัจจัยด้านเทคโนโลยี

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หมายถึง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี เป็นผู้รับผิดชอบหลักและผู้รับผิดชอบรองที่ปฏิบัติงานในคลินิกวัณโรคของโรงพยาบาลชุมชน

โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) หมายถึง โรงพยาบาลระดับอำเภอในจังหวัด ให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขระดับอำเภอ มีเตียงสำหรับผู้ป่วยตั้งแต่ 10 เตียง ไปจนถึง 120 เตียง

วัตถุประสงค์และวิธีการ

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional analytical research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในคลินิกโรคของโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 123 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่าง ในกรณีที่ทราบประชากร โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างเพื่อประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร⁽¹¹⁾

$$\text{สูตร } n = \frac{NZ_{\alpha/2}^2 \sigma^2}{e^2(n-1) + Z_{\alpha/2}^2 \sigma^2}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา เท่ากับ 900 คน

$Z_{\alpha/2}^2$ = ค่ามาตรฐานใต้โค้งปกติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% = 1.96

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของค่าเฉลี่ยที่ศึกษาจากกลุ่มประชากรตัวอย่างแตกต่างจากค่าเฉลี่ยของประชากรเท่ากับ 0.05

σ = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.56 ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการศึกษาการปฏิบัติงานควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำคลินิกโรคในเขตตรวจราชการที่ 10 และ 12 ของปฎิมา จังภูเขียว และชนะพล ศรีฤทธา (2556) ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับเรื่องที่ศึกษาทั้งในส่วนของเนื้อหา และหน่วยของประชากรที่ทำการศึกษา

ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 123 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ ผู้รับผิดชอบหลักที่ปฏิบัติงานในคลินิกโรคตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแนวทางการสนทนากลุ่ม ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตามคู่มือประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาโรค ปี 2565⁽²⁾ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาช (Cronbach's Method) เท่ากับ 0.97

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

การแปลผล คุณลักษณะส่วนบุคคล ระดับปัจจัยทางการบริหาร และระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรค โดยแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ตามแนวคิดของสำเริง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน⁽¹²⁾

มากที่สุด	หมายถึง ค่าคะแนนระหว่าง	4.50 – 5.00
มาก	หมายถึง ค่าคะแนนระหว่าง	3.50 – 4.49
ปานกลาง	หมายถึง ค่าคะแนนระหว่าง	2.50 – 3.49
น้อย	หมายถึง ค่าคะแนนระหว่าง	1.50 – 2.49
น้อยที่สุด	หมายถึง ค่าคะแนนระหว่าง	1.00 – 1.49

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แบ่งตามเกณฑ์ของ Elifson, Runyon, & Haber (1990) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ความหมาย

$r = 0$	ไม่มีความสัมพันธ์
$r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30	มีความสัมพันธ์ต่ำ
$r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
$r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99	มีความสัมพันธ์สูง
$r = \pm 1.00$	มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์

การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี รหัสโครงการ UDREC 0166 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2565

ผลการศึกษา

คุณลักษณะส่วนบุคคล ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในคลินิกวัณโรคของโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

ลักษณะทั่วไปของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 123 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.11 อายุเฉลี่ย 37.58 ± 9.82 ปี โดยกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 38.21 สถานภาพสมรส คู่ ร้อยละ 51.22 ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 34.96 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 88.62 มีรายได้เฉลี่ย $39,893.82 \pm 18,605.75$ บาทต่อเดือน โดยรายได้ 15,001 – 30,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 30.89 และไม่เคยได้รับฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค ร้อยละ 63.41

ระดับปัจจัยทางการบริหาร ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.68 คะแนน (S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาปัจจัยทางการบริหารรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการใช้เวลา ค่าเฉลี่ย 3.88 คะแนน (S.D. = 0.73) รองลงมาคือ ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.74 คะแนน (S.D. = 0.68) และด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.50 (S.D. = 0.82) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ระดับปัจจัยทางการบริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี (n=123)

ปัจจัยทางการบริหาร	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ด้านบุคลากร	3.74	0.68	มาก
2. ด้านงบประมาณ	3.50	0.82	มาก
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.67	0.84	มาก
4. ด้านวิธีการจัดการ	3.72	0.75	มาก
5. ด้านขวัญกำลังใจ	3.66	0.77	มาก
6. ด้านการใช้เวลา	3.88	0.73	มาก
7. ด้านเทคโนโลยี	3.57	0.75	มาก
ภาพรวมปัจจัยทางการบริหาร	3.68	0.64	มาก

ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
ในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04 คะแนน (S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาระดับ
การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาพยาบาล พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
ซึ่งพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการรักษา ค่าเฉลี่ย 4.15 คะแนน (S.D. = 1.00) รองลงมาคือ ด้านการป้องกัน
ควบคุมโรค มีค่าเฉลี่ย 4.12 คะแนน (S.D. = 0.65) และด้านด้านการบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.95
(S.D. = 0.84) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษา
โรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี (n=123)

การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรค	Mean	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการป้องกันควบคุมโรค	4.12	0.65	มาก
2. ด้านการค้นหาและคัดกรอง	4.03	0.71	มาก
3. ด้านการรักษา	4.15	1.00	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ	3.95	0.84	มาก
ภาพรวม	4.04	0.67	มาก

คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหาร ที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
โรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส
ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการปฏิบัติงานในคลินิกโรค การได้รับการ
ฝึกอบรมและจำนวนครั้งของการได้รับการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาล
คุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดอุดรธานี ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติ
งานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัด
อุดรธานี (n=123)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรค		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
เพศ (หญิง)	-0.031	0.734	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุ	0.028	0.761	ไม่มีความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส (คู่)	-0.022	0.807	ไม่มีความสัมพันธ์
ตำแหน่งปัจจุบัน (พยาบาลวิชาชีพ)	-0.240	0.210	ไม่มีความสัมพันธ์
ระดับการศึกษาสูงสุด (ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า)	0.006	0.941	ไม่มีความสัมพันธ์
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	0.148	0.102	ไม่มีความสัมพันธ์
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	-0.032	0.723	ไม่มีความสัมพันธ์
การได้รับการฝึกอบรม	0.164	0.069	ไม่มีความสัมพันธ์

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ < 0.05

ภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.614$, $p\text{-value} < 0.001$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด คือด้านการใช้เวลา มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.664$, $p\text{-value} < 0.001$) รองลงมาคือ ด้านเทคโนโลยีมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.571$, $p\text{-value} < 0.001$) ปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือด้านบุคลากร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.407$, $p\text{-value} < 0.001$) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี ($n=123$)

ปัจจัยทางการบริหาร	การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรค		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	$p\text{-value}$	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยทางการบริหาร	0.614**	<0.001	ปานกลาง
ด้านบุคลากร	0.407**	<0.001	ปานกลาง
ด้านงบประมาณ	0.465**	<0.001	ปานกลาง
ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.481**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการจัดการ	0.557**	<0.001	ปานกลาง
ด้านขวัญกำลังใจ	0.483**	<0.001	ปานกลาง
ด้านการใช้เวลา	0.664**	<0.001	ปานกลาง
ด้านเทคโนโลยี	0.571**	<0.001	ปานกลาง

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ < 0.01

คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหาร ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Relationship) โดยใช้ใช้สถิติการถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านการใช้เวลา ($p\text{-value} < 0.001$) ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร ($p\text{-value} = 0.013$) และปัจจัยทางการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ ($p\text{-value} = 0.018$) สามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี ได้ ร้อยละ 42.9 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี ($n = 123$)

ตัวแปร	B	Beta	T	P-value	R	R ²	R ² Change
ปัจจัยทางการบริหารด้านการใช้เวลา	0.250	0.337	3.421	<0.001	0.591	0.347	
ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร	0.17	0.212	2.513	0.013	0.633	0.398	0.050
ปัจจัยทางการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์	0.133	0.231	2.393	0.018	0.657	0.429	0.031

ค่าคงที่ = 2.226, $F = 25.915$, $P\text{-value} < 0.001$, $R = 0.657$, $R^2 = 0.429$

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ พบว่า บุคลากรภาระงานมาก รับผิดชอบงานหลายอย่าง หมุนเวียนเปลี่ยนบ่อย ไม่มีระบบช่องทางด่วน และ One Stop Service รวมทั้งตึกผู้ป่วยในไม่มีห้องแยกโรคสำหรับผู้ป่วยโรค หรือโรคติดต่ออื่นๆ และการประสานงานระหว่างโรงพยาบาลกับหน่วยงานในพื้นที่ คือ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.)

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต.) ยังมีข้อจำกัด ค่าเช่า และไม่มีการตอบกลับข้อมูล ข้อเสนอแนะควรผลักดันเป็นนโยบายจากผู้บริหาร มีคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานวัณโรคในระดับ สสอ. และ รพสต. ผู้ปฏิบัติงานควรมีการจัดลำดับความสำคัญและติดตามกำกับแผนงาน/โครงการให้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด จัดอัตรากำลังให้เหมาะสมกับภาระงาน กำหนดบทบาทหน้าที่การทำงาน ให้ชัดเจน มีผู้รับผิดชอบหลัก (Full Time) และทำงานเป็นทีม สำหรับวัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์รวมทั้งสมุดบันทึกของผู้ป่วย คู่มือการทำ DOT ตลับตรวจเสมหะ และหน้ากากอนามัย (N95) ไม่เพียงพอ ดังนั้นควรจัดซื้อให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมทั้งสำรวจ วัสดุอุปกรณ์ เพื่อจัดทำแผนจัดซื้อจัดจ้างอย่างต่อเนื่อง

สรุปและอภิปรายผล

ปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.614$, $p\text{-value} < 0.001$) ในการจัดการหรือการบริหารกิจการต่างๆ รวมไปถึงการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค ปัจจัยทางการบริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก ซึ่งปัจจัยเหล่านั้นประกอบด้วย คนหรือบุคลากร เงินหรืองบประมาณ วัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องจักร และวิธีการในการดำเนินงาน นอกจากนี้แล้วยังมีปัจจัยที่จำเป็นและมีความสำคัญอีก 2 ปัจจัย คือ ขวัญกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน และเวลาในการปฏิบัติงาน โดยรวมเรียกว่า 5M's + T โดยการนำปัจจัยทั้งหมดมาผสมผสานอย่างเหมาะสม⁽⁶⁾ เนื่องจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน หากได้รับการส่งเสริม ผลักดัน กระตุ้น ปัจจัยทางการบริหารที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องในระดับเดียวกันกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่าภาพรวมปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽⁹⁾

คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี มีตัวแปรอิสระที่ถูกเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารด้านการใช้เวลา ($p\text{-value} < 0.001$) ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร ($p\text{-value} = 0.013$) และปัจจัยทางการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ ($p\text{-value} = 0.018$) โดยตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร สามารถรวมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลชุมชน ในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 42.9 ปัจจัยทางการบริหารด้านการใช้เวลา เนื่องจากการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค มีกระบวนการการดำเนินงานที่ต้องประสานความร่วมมือกับสหวิชาชีพภายในโรงพยาบาล นอกจากนี้ยังต้องมีการประสานส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งผู้รับผิดชอบคลินิกวัณโรคและทีมสหวิชาชีพ มีภาระงานในความรับผิดชอบในด้านอื่นๆ ด้วยเช่นกัน หากผู้ปฏิบัติงานมีการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ และมีการจัดลำดับความสำคัญของงาน จะส่งผลให้การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาวัณโรค บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยด้านการใช้เวลาสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽¹³⁾ ปัจจัยด้านบุคลากรสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽¹⁴⁾ และปัจจัยด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี สามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽¹⁵⁾

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน ควรส่งเสริมการจัดทำผัง เพื่อควบคุมกำกับเวลาในการปฏิบัติงาน (Gantt chart) มาใช้ในการวางแผนควบคุมเวลาและจัดลำดับความสำคัญในการปฏิบัติงานตาม

มาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรค เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและควรมีการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินงานให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่กำหนด

2. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน ผู้บริหารหรือหน่วยงานควรมีการสนับสนุน จัดสรรจำนวนบุคลากรให้เพียงพอ และเหมาะสมต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของโรงพยาบาล และควรส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาอบรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี เพื่อการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาลชุมชน ควรส่งเสริมการวางแผน ประเมิน และสนับสนุนการใช้ทรัพยากร เช่น วัสดุอุปกรณ์ ยานพาหนะ งบประมาณ เทคโนโลยี เป็นต้น ให้เพียงพอ โดยพิจารณาความจำเป็นและประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งให้มีการดูแลบำรุงซ่อมแซมรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นครุภัณฑ์ให้มีสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างเสมอ ส่วนวัสดุอุปกรณ์ที่มีสภาพเป็นวัสดุ เช่น หน้ากากอนามัย ตลับเสมหะ ควรมีจำนวนและปริมาณที่เพียงพอและพร้อมใช้ตลอดเวลา เมื่อมีความต้องการเพื่อให้ทันสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

2. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพด้านการดูแลรักษาโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

แนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์

1. นำข้อมูลไปพิจารณาสร้างกระบวนการที่เหมาะสม และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดแผนงานโครงการในการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรค โดยการจัดบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพของสถานบริการทุกระดับ ซึ่งสามารถส่งผลให้ลดอัตราป่วย อัตราตาย และการแพร่เชื้อโรคได้

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณนายแพทย์ปรเมษฐ์ กิ่งโก้ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้และให้โอกาสพัฒนางาน ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานีทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาและช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการศึกษาครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ประสานงานโรคระดับอำเภอทุกท่าน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกแห่ง ที่ให้โอกาสและความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ และผู้รับผิดชอบงานโรคทุกท่านในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี ที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามการวิจัย และแบบสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลได้ดีที่สุดในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักโรค. แนวทางการบริหารจัดการผู้ป่วยโรคติดต่อ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย; 2558.
2. สำนักโรค. คู่มือประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาโรค ปี 2565. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคแอนด์ดีไซน์; 2565.

3. อุเทน จิณโรจน์, วิทัศน์ จันทรโพธิ์ศรี. ลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยในการบริหารมีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานระบาดวิทยาโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น 2557;21:63-74.
4. จารุกิตติ์ นาคคำ, ชนะพล ศรีฤๅชา. ปัจจัยการบริหารที่มีผลต่อการรายงานข้อมูลสุขภาพระดับปฐมภูมิของบุคลากรสาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดชัยภูมิ. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น 2557;21:1-13.
5. วสันต์ บุญหล้า, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานนักรักษาสาธารณสุขในเทศบาล เขต 12. วารสารวิจัย มข. 2554;16:693-705.
6. ประจักษ์ บัวผัน. หลักการบริหารสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2558.
7. ณัฐพงษ์ ศิลาลือทอง. ปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในจังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2557;7:1-8.
8. ญาณิน หนองหารพิทักษ์, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไปในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2556;13:99-111.
9. ศุภชัย หมื่นมา, ประจักษ์ บัวผัน. การปฏิบัติงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2558;12:71-84.
10. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. เอกสารประกอบการตรวจราชการและนิเทศงาน ระดับกระทรวง รอบที่ 2/2564. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี; 2564.
11. อรุณ จิรวรรณกุล. ชีวสถิติสำหรับงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ. ขอนแก่น: ภาควิชาชีวสถิติและประชากรศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2547.
12. สำเริง จันทรสวรรณ, สวรรณ บัวทวน. สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2547.
13. พิมพ์วรา สิงห์วิวัฒน์, และประจักษ์ บัวผัน. การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2557;8:267-80.
14. ปุณณิศา อาจโยธา, ชนะพล ศรีฤๅชา. ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) เครือข่ายระดับตำบล พื้นที่เขตชายแดนแม่น้ำโขง จังหวัดมุกดาหาร [วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2559.
15. สิทธิพร นามมา, สุรศักดิ์ ช้องปรง. การสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น. 2557;21:9-21.